

موضوع : آزمون های مداد کاغذی

پیش تر در کشور ما و بسیاری از کشورهای دیگر ، ارزش یابی با امتحان به ویژه امتحانات کتبی (مداد کاغذی) مترادف بوده است . اگر این آزمون ها به درستی طراحی شوند تنها می توانند میزان تحقق برخی از اهداف آموزشی را بررسی نمایند و اطلاعات مناسبی از چگونگی آموخته های دانش آموزان را در اختیار معلم قرار دهند.

پرسش مهمی که در این جا مطرح می شود این است که آیا در الگوی ارزش یابی کیفی توصیفی با توجه به رویکرد تکوینی آن ، آزمون های مداد کاغذی از نوع پایانی (تراکمی) مورد نیاز هست یا نه ؟

در پاسخ به این پرسش مهم باید گفت اطلاعات حاصل از این آزمون ها را می توان در کنار اطلاعات جمع آوری شده ی دیگر قرار داده و تجزیه و تحلیل نمود.

بنابراین ، امتحانات کتبی با سوالات چند گزینه ای ، کوتاه پاسخ ، تشریحی و مانند این ها در ارزشیابی کیفی توصیفی کاربرد دارند و معلم می تواند برای بررسی میزان تحقق برخی اهداف ، از آن ها استفاده کند نکته ی مهم آن است که اطلاعات به دست آمده از اجرای این نوع آزمون ها باید با اطلاعات به دست آمده از ابزارهای دیگر ترکیب و مورد استفاده قرار گیرد.

شایسته است یادآوری شود آزمون های مداد کاغذی را می توان به روش فرآیندی و تکوینی مورد استفاده قرار داد. به این صورت که در جریان یادگیری از اهداف مورد نظر آزمونک هایی را اجرا کرد و اطلاعات حاصل از آن را مورد تجزیه و تحلیل قرار داد.

در تهیه و اجرای این آزمون ها باید نکات زیر را رعایت کرد:

۱- به سوالات تنها در سطح حافظه و فهم اکتفا نشود و سطوح بالاتر را نیز مورد توجه قرار دهد. در طرح پرسش های آزمون از افعالی مانند مقایسه کنید ، طبقه بندی کنید، دلیل بیاورید ، تفاوت و شباهت را بیان کنید ، ارزیابی کنید و حدس بزنید بیشتر استفاده کنید.

۲- شرایط و موقعیت اجرای این آزمون ها به گونه ای باشد که ایجاد اضطراب نکند و صرفاً فعالیت یادگیری تلقی شود.

۳- در فرآیند ارزش یابی از این ابزار اهداف خاصی نیز مانند اهداف سطح حافظه و سطح فهم مورد استفاده قرار گیرد و از آن به عنوان یک ابزار محوری و منحصر به فرد در ارزش یابی استفاده نشود

۴- نتایج ارزش یابی از این آزمون به صورت توصیفی باز خورد داده شود و از دانش آموز بخواهند که ضعف های خود را اصلاح کند. لذا نیازی به نمره یا رتبه دادن نیست .

۵- روش هایی نیز وجود دارد که آزمون مداد کاغذی را می توان در شرایط غیر کنترل شده اجرا کرد . کاربرد این روش ها در کلاس برای دانش آموزان جذاب تر است . مانند « آزمون در خانه » « آزمون گروهی » و « آزمون کتاب باز » .

۶- در بررسی نتایج این آزمون ها می توان از روش خود سنجی وهم سال سنجی نیز استفاده نمود به این صورت که برگه ها در اختیار دوستان دانش آموزان قرار گیرد و از آن ها خواسته شود پاسخ ها را بررسی و صحیح بودن آن ها را با استفاده از کتاب تعیین کنند. در مواردی که دوستانشان در پاسخ به پرسش ها مشکلی دارند صریحاً پاسخ درست را بیان نکنید و آنها را جهت رسیدن به پاسخ صحیح راهنمایی نمایید.

منبع : راهنمای اجرای ارزش یابی کیفی توصیفی در کلاس

دکتر محمد حسنی